

Valtuustoaloite / Oppivelvollisten opintojen maksuttomuus, valtuutettu Katja Hänninen

Kaupunginhallitus 04.04.2022 § 157

1080/00.01.04/2021

Valmistelija Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokola

Valtuutettu Katja Hännisen valtuustoaloite 23.8.2021:

Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Laissa säädetään nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Lain piiriin kuuluville perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto ovat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota oppivelvolliselle maksutta opinnoissa tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet. Oppivelvollisuuslain myötä maksuton toinen aste koskee pääsääntöisesti vuonna 2005 syntyneitä.

Nyt syksyllä perusopetuksen jälkeisen koulutuksen on aloittanut myös joukko 2003–2004 syntyneitä opiskelijoita, jotka tulevat sijoittumaan samoihin opetusryhmiin kuin oppivelvolliset, mutta jotka eivät kuulu oppivelvollisuuslain piiriin, eivätkä he näin ole oikeutettuja laissa tarkoitettuun maksuttomuuteen. Suurin osa näistä nuorista on viettänyt kuluneen lukuvuoden nivelvaiheen koulutuksissa ja osa taas on suorittanut perusopetuksen oppimäärän loppuun syksyn 2020 aikana tai opiskellut perusopetukseen valmistavassa opetuksessa lukuvuonna 2020–2021.

Maksuttoman oppimateriaalin ja muiden opinnoissa tarvittavien työvälineiden ja tarvikkeiden tarjoaminen myös näille nuorille on tärkeää erityisesti yhdenvertaisen kohtelun vuoksi. Toisen asteen opintonsa vuotta myöhemmin aloittavat opiskelijat tulevat kohdelluksi eri tavoin kuin oppivelvollisina toisen asteen opintonsa aloittavat. Oppivelvollisista eroava kohtelu jatkuu opintojen ajan, vaikka opinnot etenevät samaan tahtiin oppivelvollisten kanssa.

Esitämmekin, että oppivelvollisuuslain soveltamisalan ulkopuolella oleville opiskelijoille tarjotaan maksuttomat oppimateriaalit, tutkintomaksut sekä työvälineet, -asut ja -aineet kuten oppivelvollisille 1.8.2021–31.12.2021 välisenä aikana aloitetussa Raahen koulutuskuntayhtymässä (koulutuskeskus Brahessa) ja Raahen kaupungin järjestämässä toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa, jos

a) nuori on opiskellut perusopetuksen oppimäärää kalenterivuoden 2020 aikana; ja

- nuori on ollut sen jälkeen ilman opiskelupaikkaa; tai
- nuori on opiskellut nivelvaiheen koulutuksissa (perusopetuksen lisäopetuksessa, ammatilliseen koulutukseen valmentavassa

koulutuksessa tai lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa) lukuvuonna 2020–2021.

b) nuori on opiskellut perusopetukseen valmistavassa opetuksessa lukuvuonna 2020–2021.

Edellä mainittu oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin päättyy, kun opiskelija suorittaa toisen asteen tutkinnon, tai viimeistään sen kalenterivuoden lopussa, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomuuden edellytyksenä on opintojen edistyminen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Maksuttomuuden kestolle ei voi hakea pidennystä, eikä maksuttomuudesta voi saada erillistä päätöstä.

Aloitteen mukainen nuorten yhdenvertaisuutta lisäävä päätös on tehty useammassa muussakin kunnassa ja toivon, että myös meillä Raahessa aloite saa positiivisen vastaanoton.

Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan vastaus 30.3.2022:

Katja Hänninen on tehnyt aloitteen oppivelvollisuuden ulkopuolelle jäävien opiskelijoiden opintojen maksuttomuudesta lukuvuoden 2021-22 aikana. Osa nuorista toisen asteen opinnot vuotta myöhemmin kuin muu ikäluokka.

Selvityksemme mukaan Raahen lukion osalta sama etu on jo tarjottu lv. 2021-2022 kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille.

Koulutuskeskus Brahe toimii maksuttomuuden osalta voimassa olevan lain mukaisesti. Lisäksi oppilaitoksessa on tietokone- ja materiaalipankkeja, joista opiskelija voi lainata oppimateriaaleja. Opiskelija hankkii tarvittaessa henkilökohtaiset ammattiin kuuluvat työvälineet, mikäli hän ei kuulu oppivelvollisuuden piiriin.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mattila Ritva

Päätösesitys Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.